

8.SINIF İNKILAP TARİHİ ARALIK AYI TARAMASI 1

MURAT CİVAN

1.

I. Durum: Ülke yönetimi yasama, yürütme ve yargı işleriyle gerçekleştirilir. Demokratik yönetimlerde bu işler, ayrı ayrı organlar tarafından yürütülür ve buna "güçler ayrılığı" denir. İlk TBMM'de ise güçler birliği ilkesi uygulanarak bu görevler mecliste toplanmıştır.

II. Durum: İlk meclis, toplumun her kesiminden vatandaşların katılımıyla oluşmuş, farklı anlayış ve görüşlerin temsil edildiği demokratik bir yer olmuştur.

Yukarıdaki iki durumdan yararlanarak ilk TBMM'yle ilgili olarak,

- I. Demokratik özellikler taşımaktadır.
- II. Güçler ayrılığı ilkesi uygulanmıştır.
- III. Farklı anlayışlar temsil edilmiştir.
- IV. Yetkileri zamanla sınırlandırılmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız IV. B) I ve II. C) II ve III. D) II ve IV.

2.

Amasya Genelgesi: Ulusun bağımsızlığını yine ulusun kesin kararı ve direnişi kurtaracaktır.

Erzurum Kongresi: Kuva-yı Milliye'yi etkin ve ulusal iradeyi egemen kılmak temel ilkedir.

Verilen iki gelişmeye bakılarak;

- I. Karar vermede halk ön plana çıkmaktadır.
- II. Millî sınırlardan bahsedilmiştir.
- III. Manda ve himaye düşüncesi ön plana çıkmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I. B) I ve II. C) II ve III. D) I, II ve III.

3.

Erzurum Kongresi'nde alınan kararlardan bazıları şunlardır:

- I. Manda ve himaye kabul edilemez.
- II. Millî Meclis'in derhal toplanması için çalışılacaktır.
- III. Azınlıklara siyasi ve sosyal dengemizi bozucu ayrıcalıklar verilemez.

Bu kararlardan hangileri tam bağımsızlığa doğrudan vurgu yapmıştır?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve III.

4. Sivas Kongresi ve diğer millî bağımsızlığa yönelik gelişmelere katılacak delegelerin seçimine yalnız vatanseverlerin katılmasına dikkat edilmiştir.

Bu durumun amacı, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tam bağımsızlık kararları almak
- B) Osmanlı ordusunu yıpratmak
- C) Toplanacak kongre sayısını azaltmak
- D) Yerel direnişleri başlatmak

5. Mustafa Kemal Samsun'a çıktığında halkın, kurtuluş için üç farklı görüşü benimsediğini görmüştür. Bunlar; İngiltere'nin mandasını isteyenler, Amerikan himayesini isteyenler, bölgesel kurtuluş yollarını arayanlardır. Ancak Mustafa Kemal bu fikirleri reddederek tam bağımsızlığın şart olduğunu ifade etmiştir.

Buna göre Mustafa Kemal'in bu fikrini aşağıdakilerden hangisi en iyi ifade eder?

- A) Ya istiklal, ya ölüm.
- B) Ordular, ilk hedefiniz Akdeniz'dir. İleri!
- C) Yurtta sulh, cihanda sulh.
- D) Bir Türk dünyaya bedeldir.

6. **Amasya Genelgesi'nde yer alan;**

- I. Sivas'ta ulusal bir kongre toplanacağı,
- II. Milletin geleceğini kendi azim ve kararının kurtaracağı,
- III. İstanbul Hükûmeti'nin mücadelede yetersiz kaldığı

maddelerinden hangileri, millî iradeye saygılı olunacağını gösterir?

- A) Yalnız II.
- B) Yalnız III.
- C) II ve III.
- D) I, II ve III.

7. **Aşağıdakilerden hangisi Misakımillî kararlarının "millî irade" doğrultusunda alındığını kanıtlamaktadır?**

- A) Millî sınırları belirlemesi
- B) Mebuslar Meclisi tarafından kabul edilmesi
- C) İtilaf Devletlerinin çıkarlarına aykırı olması
- D) Bağımsızlıkla ilgili maddeler içermesi

8. Almanya, sanayileşmesini geç tamamladı. Millî birliğini sağlayınca sanayisini geliştirmek için yeni ham madde kaynaklarına ve pazarlara ihtiyaç duydu.

İngiltere, Sanayi Devrimi ile hızlı bir şekilde sanayileşti. Dünyanın pek çok noktasını ham madde ve pazar yönünden sömürgeleştirdi.

Verilen bu iki duruma bakılarak Almanya ve İngiltere için aşağıdakilerden hangisinin olması beklenemez?

- A) Sömürgecilik rekabetine girişmeleri
- B) Silahlanma yarışına hız vermeleri
- C) Aralarında anlaşarak dünyayı sömürgeleştirmeleri
- D) Çıkarlarına uygun diğer devletler ile bloklaşmaya gitmeleri

9. "İlk meclis, milletvekillerinin sosyo-ekonomik özellikleri, yeni yaşları, eğitim düzeyleri, meslekleri ve geldikleri yerler itibarıyla tam bir "millî meclis" kimliğindeydi. Okul sıralarında; kılıkları, giysileri, yaşları, görgüleri çok değişik; beyaz sarıklı, aksakallı hocalar, pırıl pırıl üniformalı genç subaylar; batı kültürüyle yetişmiş gençler yan yana oturuyordu."

H. V. Velidedeoğlu

Yukarıdaki ifadeye göre Büyük Millet Meclisi'nin ilk vekilleri ile ilgili olarak,

- I. Vatanın bütünlüğü için farklı anlayışta olanların bir arada bulunmaları,
- II. İşgal ortamında vatanın kurtuluşu için fedakârlıklar yapmaları,
- III. Kısıtlı olanaklara rağmen birlik ve beraberlikle yan yana bulunmaları

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I.
- B) I ve III.
- C) II ve III.
- D) I, II ve III.

10. Misakımillî kararlarına göre,

- Mondros Ateşkes Anlaşması öncesi işgal edilmiş olan bölgelerin tümü Türk yurtdur; bütündür parçalanamaz.
- Halkın çoğunluğunun Arap olduğu yerlerin geleceği için Arap halkının oyuna başvurulacaktır.
- Ülkemizdeki azınlıkların hakları, komşu ülkelerdeki Müslümanların hakları ile aynı olacaktır.

Verilen Misakımillî Kararlarıyla ilgili,

- I. Uluslararası eşitlik ilkesi göz önünde tutulmuştur.
- II. Sınırlar konusunda belirleyicilik olmuştur.
- III. Halkın düşüncelerine önem verilmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I.
- B) I ve II.
- C) II ve III.
- D) I, II ve III.

11. • Çerkez Ethem Ayaklanması
• Anzavur Ayaklanması
• Millî Aşiret Ayaklanması
• Kuvayı İnzibatiye Ayaklanması

Yukarıda verilen ayaklanmaların ortak özelliği hangisidir?

- A) TBMM'ye karşı çıkan isyanlardır.
- B) Mondros Anlaşması'na tepki isyanlarıdır.
- C) İtilâf Devletlerinin işgallerine karşı ayaklanmalardır.
- D) Yunan işgaline karşı tepki ayaklanmalarıdır.

12. TBMM açıldıktan sonra Anadolu'da Millî Mücadele aleyhine çıkan isyanlar yoğunlaşmıştır.

Bu durumun;

- I. Ulusal birlik ve beraberliğin bozulması
- II. Yunan ordusunun ilerleyişinin kolaylaşması
- III. Kurtuluş Savaşı'nın uzaması
- IV. İstanbul Hükûmeti'nin TBMM'yi desteklemesi

sonuçlarından hangisine neden olduğu savunulamaz?

- A) I.
- B) II.
- C) III.
- D) IV.

13. • Ankara Müftüsü Millî Mücadele'den yana fetva yayınladı.
• Hıyanet-i Vataniye Kanunu çıkarıldı.
• Millî Mücadele'yle ilgili doğru bilgilerin halka ulaştırılması için Anadolu Ajansı kuruldu.

TBMM'ye karşı ayaklanmaların önlenmesi ve Millî Mücadele'nin doğru anlatılması için yapılan çalışmalar dile getirilmiştir.

Bu gelişmelere göre;

- I. haklılığımızın dünyaya anlatılması,
- II. azınlık hareketlerinin desteklenmesi,
- III. orduya katılımların artırılması,
- IV. halkın doğru bilgilendirilmesi

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız IV.
- B) I ve II.
- C) II ve III.
- D) III ve IV.

14. I. Hıyanet-i Vataniye Yasası'nın çıkarılması
II. Kuvâ-yı Millîye birliklerinin kurulması
III. İstiklal Mahkemeleri'nin kurulması
IV. Takrir-i Sükûn Yasası'nın çıkarılması

I. TBMM'nin iç isyanlara karşı otoritesini korumak istediğine yukarıdakilerden hangisi kanıt gösterilebilir?

- A) I ve II. B) I ve III.
C) II ve III. D) III ve IV.

15. Kurtuluş Savaşı sırasında, Büyük Millet Meclisine karşı çıkan isyanları bastırmak için Mecliste "Hıyanet-i Vataniye Kanunu" kabul edildi. Bu Kanun'un uygulanması için kurulan İstiklal Mahkemelerinin üyeleri, milletvekillerinden oluşmaktaydı.

Parçaya göre İstiklal Mahkemelerinde milletvekillerinin görev alması, ilk TBMM'nin;

- I. Yargı
II. Yasama
III. Yürütme

güçlerinden hangilerini kullandığını gösterir?

- A) Yalnız I. B) Yalnız III.
C) II ve III. D) I, II ve III.

16. Gümrü Antlaşması, TBMM Hükûmeti'nin uluslararası alanda imzalamış olduğu ilk anlaşma ve ilk siyasi başarısıdır. Bu antlaşmayla Ankara Hükûmeti'nin saygınlığı artmıştır. Gümrü Antlaşması'yla Kars ve çevresi kurtarılmış hatta Ermeni Hükûmeti, Sevr Antlaşması'nın geçersiz olduğunu kabul ederek Anadolu toprakları üzerindeki iddialarından vazgeçmiştir. Antlaşmanın imzalanmasıyla Doğu Cephesi'ndeki savaş durumu sona ermiştir. Bundan sonra buradaki birliklerimizin bir kısmı Batı Cephesi'ne kaydırılmıştır.

Bu paragraftan çıkarılabilecek ortak yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gümrü Antlaşması TBMM Hükûmeti'nin siyasi alandaki ilk başarısıdır.
B) Doğu Cephesi'ndeki savaş durumu bu antlaşmayla son bulmuştur.
C) Sevr Antlaşması'nın geçersizliği ilk defa kabul edilmiştir.
D) Kazanılan zaferler hem uluslararası alanda TBMM'nin ismini duyurması hem de ülke içinde itibarının artmasında etkili olmuştur.

GÜMRÜ ANTLAŞMASI	
Tarih	2 – 3 Aralık 1920
Taraflar	TBMM – Ermenistan
Yapıldığı Yer	Gümrü

Gümrü Antlaşması'yla ilgili verilen bilgilere göre aşağıdaki sorulardan hangisine ulaşamaz?

- A) Antlaşma kimler arasında yapılmıştır?
B) Antlaşma nerede imzalanmıştır?
C) Antlaşmanın amacı nedir?
D) Antlaşma ne zaman yapıldı?

18. Millî Mücadele'de 15. Kolordu Komutanlığı'nda Doğu'da Ermenilere karşı askerî başarı elde edilmiştir. Savaşın ardından 3 Aralık 1920'de Ermeniler ile Gümrü Antlaşması imzalanmıştır. Gümrü Barışı ile Ermeniler, Sevr'in hükümlerinden vazgeçmişlerdir.

Buna göre aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A) Düzenli ordu doğu sınırlarını güvence altına almıştır.
B) TBMM uluslararası alanda askerî ve siyasi başarı sağlamıştır.
C) Doğu'da altı il olarak bilinen yerde Ermeni Devleti iddiası kalmamıştır.
D) Misakımillî batılı ülkeler tarafından ilk kez kabul edilmiştir.

19. Mustafa Kemal Millî Mücadele'ye karşı yürütülen olumsuz propagandaları önlemek için İstanbul ve Sivas'ta yaptığı gibi Ankara'da da bir gazete çıkarmıştır. "Hakimiyet-i Millîye" adı verilen bu gazetenin yanında "Anadolu Ajansı" adıyla bir de haber ajansı kurmuştur.

Buna göre Mustafa Kemal aşağıdakilerden hangisini hedeflemiş olamaz?

- A) Basın yayın organlarından gelen ekonomiden faydalanmak
B) İç ve dış kamuoyuna doğruları ve gerçekleri anlatmak
C) Basın yayın araçlarının gücünden faydalanmak
D) Halk ile sürekli iletişim içinde olabilmek

20. İtilaf Devletleri ile Osmanlı Hükûmeti arasında imzalanan Sevr Antlaşması'nın bazı maddelerine göre; İstanbul ve Anadolu 'da küçük bir toprak parçasının Türklerin elinde kalması, Boğazların tüm devletlere açık olması ve bir komisyonca yönetilmesi, Kapitülasyonların İtilaf Devletlerinin yararlanacağı şekilde genişletilmesi hükümleri yer almıştır.

Bu bilgilere göre Sevr Antlaşması için aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Misakımillî kararlarına aykırıdır.
- B) Tam bağımsızlık ilkesine aykırıdır.
- C) Millî ekonomi modeline aykırıdır.
- D) Millî egemenlik ilkesine aykırıdır.